

KOMENDA WOJEWÓDZKA POLICJI
W OPOLU
Wydział Prewencji

E-I-N.5160.22.2016.A.K

Opole, 11 październik 2016 r.

Dowódca SPPP w Opolu

**Komendant
Miejski/ Powiatowy Policji
woj. opolskiego**

**Naczelnik
Wydziału Kryminalnego
Sztabu
KWP w Opolu**

W związku z otrzymanym pismem z Komendy Głównej Policji nr EP-2443/16 informuję Państwa Komendantów i Naczelników, że 12 maja 2016 r. Sejmowa Komisja do Spraw Petycji przyjęła Dezyderat nr 4 w sprawie alienacji rodzicielskiej.

Do Komendy Głównej Policji we wrześniu 2016 r. wpłynęły wnioski obywateli oraz prośba od Śląskiego Stowarzyszenia Obrony Praw Ojca, o przekazanie treści Dezyderatu nr 4 do wszystkich jednostek organizacyjnych Policji w celu zapoznania funkcjonariuszy Policji.

W Dezyderacie nr 4 za alienację rodzicielską uznaje się ograniczenie lub pozbawienie dziecka kontaktów i rozwoju więzi z jednym z rodziców. To pozbawienie lub ograniczenie kontaktu dziecka z jednym z rodziców najczęściej związane jest z rozstaniem się rodziców dziecka, szczególnie wtedy, gdy postanowieniem sądu opieka nad dzieckiem zostaje przyznana jednemu z rodziców.

Jednocześnie przedstawiam Państwu stanowisko Biura Prewencji Komendy Głównej Policji w przedmiotowej sprawie, oraz przypominam rolę i zadania Policji w przypadku interwencji związanej z utrudnianiem lub uniemożliwianiem kontaktu rodzica z własnym dzieckiem, który na stałe nie sprawuje opieki nad tym dzieckiem.

Zgodnie z art. 58 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 2082, z późn. zm.) w wyroku orzekającym rozwód sąd rozstrzyga o władzy rodzicielskiej nad wspólnym małoletnim dzieckiem obojga małżonków oraz kontaktach rodziców z dzieckiem. Sposób wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywania kontaktów z dzieckiem opisany jest w art. 107 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Konstrukcja art. 58 i 107 *kro* wskazuje, że w pierwszej kolejności to sami rodzice powinni zdecydować o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem po rozwodzie (separacji) lub na wypadek rozłączenia. Z kolei przy braku porozumienia, mając na względzie naturalne prawo dziecka do wychowania przez oboje rodziców, sąd rozstrzygnie o sposobie wspólnego wykonywania przez nich tej władzy. W obecnym brzmieniu wymienionych przepisów prawo to góruje nad ewentualnym konfliktem pomiędzy rodzicami. W przypadku gdyby na skutek konfliktu do takiego porozumienia nie doszło, to jego brak ma mniejsze znaczenie niż prawo dziecka do wychowania przez oboje rodziców. Dopiero gdy będzie za tym przemawiać dobro dziecka, sąd będzie mógł powierzyć wykonywanie władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców,

12.10.2016

E2.1069.2016

ZAWIADOMIENIE
2017 01 15
mgr. Sław. W. Kozłowski

ograniczając władzę rodzicielską drugiego do określonych obowiązków i uprawnień w stosunku do osoby dziecka. Jeśli więc dobro dziecka nie będzie za tym przemawiać, wydanie orzeczenia o powierzeniu władzy rodzicielskiej tylko jednemu z rodziców nie będzie możliwe. Niestety niekiedy konflikt między rodzicami przybiera takie rozmiary, że dobro dziecka cierpi bezsprzecznie. Na podstawie art. 95 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego należy wskazać, że w zakresie władzy rodzicielskiej mieszczą się zatem piecza i wychowanie dziecka, jako elementy zasadnicze, ale nie wyłączne, z uwagi na posłużenie się przez ustawodawcę sformułowaniem „w szczególności”. Z kolei zgodnie z art. 97 *kro*, każde z rodziców, jeśli władza przysługuje obojgu, jest zarówno uprawnione jak i zobowiązane do wykonywania władzy rodzicielskiej samodzielnie, jednak w sprawach istotnych dla dziecka muszą rozstrzygać wspólnie. Rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie władzy rodzicielskiej w każdym wypadku powinny być oparte na analizie materiału dowodowego zgromadzonego w indywidualnej sprawie. Uniwersalne rozwiązanie prawne, mające zagwarantować wszystkim dzieciom i rodzicom najpełniejszą realizację ich praw i interesów, gdy niejednokrotnie interesy te w konkretnej sprawie są sprzeczne, nie wydaje się realne. Należy podkreślić, że w przedmiocie kontaktów rodzica z dzieckiem, z którym nie zamieszkuje bardzo istotna jest postawa samych rodziców. A kształtowanie poprawnych postaw rodzicielskich pozostaje w kompetencji zaangażowanych zawodowo w sprawy opiekuńcze psychologów, pedagogów, pracowników socjalnych, asystentów rodzinnych czy terapeutów.

W obowiązującym stanie prawnym niewłaściwe sprawowanie władzy rodzicielskiej czy utrudnianie kontaktów dziecka z jednym z rodziców, także poprzez ustalenia, iż przybiera formy zjawiska alienacji, może skutkować powierzeniem przez sąd pieczy nad dzieckiem drugiemu rodzicowi. Sąd opiekuńczy, zgodnie z art. 570 kodeksu postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 101 t.j., z późn. zm.), dalej *kpc*, lub art. 577 *kpc*, może zmienić, także z urzędu, swoje postanowienie nawet prawomocne, jeżeli wymaga tego dobro osoby, której to postępowanie dotyczy. Powyższe znajduje wyraz w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego. W orzeczeniu z dnia 2 grudnia 1957 r. (I CR 1045/56, OSN 1959 nr III, poz. 76) Sąd Najwyższy przywołał jako ujemną okoliczność, przy ocenie któremu z rodziców powierzyć wykonywanie władzy rodzicielskiej, fakt wpajania dziecku uczucia niechęci do drugiego rodzica lub wręcz nienawiści. Natomiast w postanowieniu z dnia 30 sierpnia 1977 r. (III CRN 204/77, LEX nr 7986) Sąd Najwyższy wywiódł, że uniemożliwianie utrzymywania właściwego kontaktu między rodzicem a dzieckiem narusza interes małoletniego i może stanowić przyczynę uzasadniającą zmianę prawomocnego postanowienia regulującego wykonywanie władzy rodzicielskiej.

Jednocześnie należy podkreślić, że niezależnie od władzy rodzicielskiej rodzice oraz ich dziecko mają prawo i obowiązek utrzymywania ze sobą kontaktów. Podstawowe zasady regulowania sposobu utrzymywania kontaktów określono w art. 113¹ § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Z kolei art. 113 § 2 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego zawiera katalog sposobów utrzymywania tych kontaktów. Wskazać należy, że katalog ma charakter otwarty, a zawiera najważniejsze formy realizacji kontaktów z dzieckiem i ma za zadanie ułatwić formułowanie rozstrzygnięcia sądowego dotyczącego tej materii.

Sprawy dotyczące wykonywania kontaktów z dzieckiem zostały uregulowane w Księdze drugiej „Postępowanie nieprocesowe”, Rozdziale 2. „Inne sprawy rodzinne oraz sprawy opiekuńcze”, Oddziale 6. „Sprawy wykonywania kontaktów z dzieckiem” *kpc*. W myśl art. 598¹⁵ § 1 *kpc* „Jeżeli osoba, pod której pieczę dziecko pozostaje, nie wykonuje albo niewłaściwie wykonuje obowiązki wynikające z orzeczenia albo z ugody zawartej przed sądem lub przed mediatorem w przedmiocie kontaktów z dzieckiem, sąd opiekuńczy, uwzględniając sytuację majątkową tej osoby, zagrozi jej nakazaniem zapłaty na rzecz osoby

ZA ZAGROZĘNIĄCIEM
2017 01. 15
mi. 94 Nbcwicyfca

uprawnionej do kontaktu z dzieckiem oznaczonej sumy pieniężnej za każde naruszenie obowiązku". § 2 „Jeżeli osoba uprawniona do kontaktu z dzieckiem albo osoba, której tego kontaktu zakazano, narusza obowiązki wynikające z orzeczenia albo z ugody zawartej przed sądem lub przed mediatorem w przedmiocie kontaktów z dzieckiem, sąd opiekuńczy zagrozi tej osobie nakazaniem zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej na rzecz osoby, pod której pieczę dziecko pozostaje, stosując odpowiednio przepis § 1”.

Podkreślić należy, że jeżeli osoba, której sąd opiekuńczy zagroził nakazaniem zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej, nie wypełnia nadal swego obowiązku, sąd opiekuńczy nakazuje jej zapłatę należnej sumy pieniężnej, ustalając jej wysokość stosownie do liczby naruszeń (por. art. 598¹⁶ § 1 *kpc*). Wszczęcie postępowania przez sąd opiekuńczy w omawianym zakresie następuje na wniosek.

Należy również pamiętać, że w omawianej sytuacji rodzic dysponuje pełnią praw wynikających z władzy rodzicielskiej, a ingerencja w tą władzę (z wyłączeniem sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia dziecka), może nastąpić wyłącznie w drodze orzeczenia sądowego. Zatem w przypadku utrudniania bądź uniemożliwiania kontaktów z dzieckiem osobie, która ma do nich prawo na zasadach określonych w orzeczeniu sądu opiekuńczego, Policja nie posiada uprawnień do przymusowego odebrania dziecka i przekazania go osobie uprawnionej do kontaktu z nim. Przymusowe odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką na polecenie sądu opiekuńczego wykonuje wyłącznie kurator sądowy.

W przypadku kiedy zobowiązany utrudnia bądź uniemożliwia kontakt z dzieckiem, ale nie ma bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia dziecka lub nie dochodzi do naruszeń prawa wyczerpujących znamiona przestępstwa lub wykroczenia, policjant zobowiązany jest do pouczenia stron o prawnych możliwościach rozwiązania sytuacji konfliktowej oraz udokumentowania czynności służbowych w notatniku służbowym. Na żądanie osoby składającej wniosek, o którym mowa w art. 598¹⁸ § 1 i 598¹⁹ § 1 *kpc*, Policja potwierdzi okoliczności mające znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

p.o NACZELNIKA
WYDZIAŁU PREWENCJI
KWP W OPOLU

nadkom. Iwona Żurawska

wyk. w 1 egz. AK- przesłano faxem

ZA ZGODNOŚĆ 16.10.18
M. N. Nowak